

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาของปัญหา

เนื่องด้วยประเทศไทยกำลังดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมีแผนของประเทศไทยเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งในเรื่องเศรษฐกิจของแต่ละประเทศนั้น ย่อมมีผลเกี่ยวโยงไปถึงการเมือง การปกครอง การทหาร และสังคมจิตวิทยา จึงเป็นการยากที่จะแยกออกจากกัน โดยเฉพาะเรื่องอาหารนั้น มีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจอย่างยิ่ง เพราะการเศรษฐกิจเป็นฐานให้การทหารดำรงอยู่และขยายตัวออกไปได้ แต่การเศรษฐกิจจะดำรงและดำเนินไปได้ก็ต้องอาศัยการทหารคุ้มครองและรับผิดชอบต่อผลผลิต ตลอดจนกำหนดความต้องการออกความคิด ความต้องการผลิต ดังนั้น การเศรษฐกิจกับการทหารจึงแยกกันไม่ออก ยิ่งมีความสัมพันธ์กันแนบชิด และการเศรษฐกิจจะต้องปรับตัวให้เข้ากับความเป็นทางการทหารและการสงคราม ตลอดจนต้องดำเนินการอันเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ เพื่อการสงครามด้วย และเพื่อให้เกิดเป็นพลังอำนาจของชาติขึ้นอย่างจริงจัง ก็จะต้องเตรียมการทหารให้พร้อมรบ ซึ่งถ้าจะให้เพียงพอแล้ว ต้องพิจารณาถึงจำนวนและคุณภาพของกำลังพล ตลอดจนอาวุธยุทโธปกรณ์ รวมทั้งการเป็นผู้นำด้วย จากการพิจารณาสภาพปัจจุบันพบว่า ประเทศที่เป็นมหาอำนาจนั้น มีชัยชนะอยู่กับจำนวนประชากรแต่เพียงอย่างเดียว บางประเทศแม้จะมีประชากรมากกว่า 50 ล้านคน ก็ไม่ได้เป็นประเทศมหาอำนาจ หลายประเทศมีสภาพเป็นประเทศที่ค่อยพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะเดียวกันบางประเทศแม้จะมีจำนวนประชากรเล็กน้อย แต่มีคุณภาพสูง กลับมีอำนาจทางทหารเหนือกว่าประเทศที่มีประชากรจำนวนมากหลายเท่า ความเข้มแข็งในทางทหารจึงหมายถึงการมีปริมาณทหารเพียงพอ การจัดการหารดี การศึกษาอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยเพียงพอ การฝึกหัดอบรม และการให้การศึกษากะทหารทุกระดับนี้ โดยเฉพาะทหารมีวินัยดี มีความเสียสละ ยอมปฏิบัติตามคำสั่ง และประการสำคัญคือ มีขวัญดี ¹

¹ เล็ก แนวมาลี พล.อ., อิทธิพลต่าง ๆ ที่มีต่อนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (คำบรรยายของวิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารชั้นสูง, 2517), หน้า 7.

กองทัพบก โค้ดระหนัดถึงเรื่องการสร้าง ความเข้มแข็งในทางทหาร และสิ่งที่กองทัพบก เห็นว่าสำคัญประการหนึ่งคือ การให้สวัสดิการแก่บุคลากรในกองทัพบก ที่เห็นได้ชัดคือ การจัดตั้ง โรงเรียนราษฎรสังกัดกองทัพบกขึ้น ซึ่งมีถึง 23 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้นประมาณ 16,171 คน โดยรับนักเรียนที่เป็นบุตรข้าราชการทหารและบุตรประชาชนทั่วไปในบริเวณใกล้เคียงเข้าศึกษา¹

โรงเรียนราษฎรที่กองทัพบกจัดตั้งขึ้นนั้น ได้มีส่วนในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดีมาโดยตลอด โดยมีภารกิจคณะกรรมการบริหารโรงเรียน มีเจ้าหน้าที่ประจำโรงเรียน และนักเรียน ทำให้เกิดความสัมพันธ์กับงานบริหารการศึกษาขึ้น เพราะในวงการบริหารทั้งในค่านธุรกิจ ราชการ และการศึกษา ก็ถือว่าการบริหารงานบุคคลเป็นหัวใจของการบริหาร เพราะความสำเร็จของงาน ขึ้นอยู่กับคน บรรดาวิศวกร, อาจารย์, ครู, ภารโรง, พนักงาน ฯลฯ แม้จะมีสมบัติเพียงใด จะไม่มีความหมายเลย ถ้าคนที่จะใช้สิ่งเหล่านั้นไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะใช้หรือขาดขวัญ ขาดกำลังใจที่จะร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน² จึงเห็นได้ งานบริหารการศึกษาที่สำคัญคืองานบริหารงานบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครู เพราะว่า เป็นบุคลากรที่สำคัญมากในโรงเรียนเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยอบรมสั่งสอนกุลบุตรธิดาของข้าราชการทหารและประชาชนให้มีความรู้ความประพฤติ อันเหมาะสมที่จะเติบโตไปเป็นพลเมืองที่ดี ซึ่งจะ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ให้แก่ชาติบ้านเมืองในอนาคต และเป็น การสร้างความปิติยินดีให้กับบุคกรอง บิดามารดา ญาติ พี่น้อง ซึ่งจะ เป็นผลทางอ้อมอันจะทำให้บุคคลดังกล่าวเกิดมานะบากบั่นในการปฏิบัติราชการให้เกิด ประสิทธิภาพยิ่ง

ฉะนั้น ผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับกิจการ โรงเรียนราษฎรดังกล่าว จะต้องให้ความสนใจการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของครู เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้ผลดี มีความพึงพอใจ เป็นครูที่มีคุณภาพ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนองต่อจุดประสงค์ ของการจัดตั้งโรงเรียนดังกล่าว

¹ กองทัพบก, รายงานประจำปีของกองทัพบก, 2517, หน้า 26

² ภิญโญ สาร, การบริหารงานบุคคล (กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518),

ชนิดของโรงเรียนราษฎร์

เอกชนได้เข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาของชาติเป็นเวลายาวนานแล้ว โดยมีชื่อเรียกว่า "โรงเรียนเซนต์กิ้ง" เปิดทำการสอนตามแบบอย่างโรงเรียนหลวงเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2391 การจัดการศึกษาของเอกชนที่เรียกว่า "โรงเรียนราษฎร์" ซึ่งต้องมีการขออนุญาตจัดตั้ง และรัฐเข้าไปควบคุมดูแล มีระเบียบแบบแผนที่แน่นอนนั้น เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2448 และในปี พ.ศ. 2461 เริ่มมีกฎหมายคุ้มครองควบคุมโรงเรียนราษฎร์เป็นครั้งแรก¹ ซึ่งได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศตลอดมา พระราชบัญญัติที่ใช้ในการควบคุมและส่งเสริมโรงเรียนราษฎร์ในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497 และ พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518

ชนิดของโรงเรียนราษฎร์ โรงเรียนราษฎร์ที่มีมาตั้งแต่เริ่มตั้งโรงเรียนพื้ปัจจุบันมีหลายลักษณะ เช่น

1. โรงเรียนราษฎร์ของเอกชน และมูลนิธิของคนไทย
2. โรงเรียนราษฎร์ของมิชชันนารีคณะต่าง ๆ
3. โรงเรียนราษฎร์ของหน่วยราชการ
4. โรงเรียนราษฎร์สอนภาษาจีน
5. โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เป็นต้น²

โรงเรียนของหน่วยราชการนั้น มีอยู่หลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงการคลัง สำนักพระราชวัง กระทรวงกลาโหม แต่จะสังเกตได้ว่าส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนราษฎร์ที่จัดขึ้นโดยหน่วยราชการทหาร เนื่องจากที่ตั้งหน่วยราชการทางทหารของประเทศไทย ได้กระจุกกระจายกันอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของประเทศ ตามความจำเป็นในการรักษาความมั่นคงของประเทศ ซึ่งสถานที่ตั้ง

¹ สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, การปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 171

² กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435 - 2507 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507), หน้า 676 - 682.

ของหน่วยราชการทหารมักจะเป็นที่ห่างไกลชุมชนใหญ่ เพื่อสะดวกในการปกครอง การบังคับบัญชา การรักษาความปลอดภัย ตลอดจนเกี่ยวกับสภาพทางยุทธศาสตร์และยุทธวิธีทางการทหาร ในหน่วยราชการทหารนั้น นอกจากจะมีกำลังทหารแล้ว ยังมีครอบครัวของข้าราชการทหาร และครอบครัวของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวของร่วมพักอาศัยอยู่ด้วย ในครอบครัวเหล่านี้ มีบุตรหลานซึ่งกำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนจำนวนไม่น้อย เด็กเหล่านี้จะต้องเดินทางไปยังโรงเรียนที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากที่พักอาศัยของตนมาก ทำให้ไม่สะดวกในการเล่าเรียน ยิ่งไปกว่านั้นบางหน่วยที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน จนไม่สามารถจะเดินทางไปเรียนได้ทัน อนึ่ง คำสั่งการโยกย้ายข้าราชการของกองทัพบกในรอบปีหนึ่ง ๆ นั้น มักจะไม่สัมพันธ์กับภาคการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการผู้ได้รับคำสั่งการโยกย้ายนั้นจะต้องเดินทางไปภูมิภาคราชการที่หน่วยอื่น แต่ครอบครัวอาจจะยังไม่สามารถติดตามไปได้ ซึ่งต้องรอนจนกว่าจะจบปีการศึกษา หรือถ้าสามารถย้ายไปเข้าโรงเรียน ณ ที่แห่งใหม่ได้ ก็มิใช่ผลกับการปรับตัวเข้ารับการศึกษาใหม่ของเด็กนักเรียน ซึ่งถ้าเป็นเด็กที่ผลการศึกษาไม่ค่อยดีอยู่แล้วอาจมีผลเสียถึงต้องเรียนซ้ำชั้นได้ จากปัญหาดังกล่าวได้สร้างความพะวงใจให้กับข้าราชการทหารมาก จนทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง อันเป็นผลเสียไปถึงกองทัพบกและประเทศชาติด้วย แต่ปัญหาดังกล่าวอาจจะถูกขจัดไปได้อย่างมาก โดยอาศัยโรงเรียนราษฎร์ของกองทัพบกดังกล่าว

ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาระดับสูง ได้ตระหนักถึงความจำเป็นและความเดือดร้อนของข้าราชการทหาร ซึ่งได้อนุมัติให้หน่วยที่มีความจำเป็นและสามารถที่จะสร้างโรงเรียนได้จัดสร้างโรงเรียนขึ้นเพื่อเป็นสถานที่เล่าเรียนของบุตรหลานของข้าราชการในหน่วยนั้น รวมทั้งบุตรหลานของประชาชนที่อยู่ในระยะไกลเคียงด้วย¹ แต่เนื่องจากหน่วยทหารเป็นส่วนราชการที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับหน้าที่ในการจัดการศึกษาของชาติโดยตรง ดังนั้นโรงเรียนที่หน่วยราชการทหารจัดตั้งขึ้นมาจึงมีลักษณะและฐานะเช่นเดียวกับโรงเรียนราษฎร์ทั่วไป หน่วยราชการทหารในฐานะนิติบุคคลเป็นเจ้าของจดทะเบียนอยู่ในความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีสิทธิได้รับการสนับสนุนและการส่งเสริมจากกระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกับโรงเรียนราษฎร์อื่น ๆ

¹ ประสิทธิ์ นิยมแก้ว "การวิเคราะห์ระบบบริหารโรงเรียนราษฎร์ ในสังกัดกองทัพอากาศ" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514, หน้า 10.

หน่วยราชการทหาร หรือ กระทรวงกลาโหม มีหน่วยรองทั้ง 3 เหล่าทัพ คือ กองทัพบก กองทัพเรือ และ กองทัพอากาศ ที่ได้จัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ของหน่วยขึ้นสอน ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ แต่ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะ โรงเรียนราษฎร์ของ กองทัพบก เท่านั้น

โรงเรียนราษฎร์ที่หน่วยราชการทหารบกตั้งขึ้นปัจจุบันเรียกว่า "โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์" มีอยู่ทั้งหมด 23 โรงเรียน มีส่วนในการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ส่วนแตกต่างของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์กับโรงเรียนราษฎร์อื่นอยู่ที่ โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์เป็นโรงเรียนราษฎร์ที่มีเจ้าของเป็นหน่วยราชการ (ทหารบก) ผู้จัดการทุกโรงเรียนเป็นข้าราชการทหารบก สภาพโรงเรียนในส่วนที่เป็นระเบียบข้อบังคับเป็นแบบกึ่งราชการกึ่งเอกชน บางอย่างต้องปฏิบัติตามระเบียบของหน่วยทหาร บางอย่างต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนแตกต่างที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ครูและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนประกอบด้วยบุคคล 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ครูเป็นข้าราชการทหารบกมาช่วยสอน ประเภทที่ 2 ครูที่เป็นลูกจ้างประจำของกรมสวัสดิการทหารบก และประเภทที่ 3 ครูมีฐานะ เป็นลูกจ้างของโรงเรียนเช่นเดียวกับครูโรงเรียนราษฎร์อื่น

โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ จัดตั้งและดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ การจัดตั้งอาจกระทำได้โดย

1. ขอจัดตั้งขึ้นใหม่เป็นครั้งแรก
2. หน่วยจัดตั้งโรงเรียนขึ้นก่อน แล้วขอเข้าอยู่ในความควบคุมและอุปถัมภ์ของกองทัพบก¹

วัตถุประสงค์ของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์

1. เพื่อส่งเคราะห์บุตรข้าราชการในกองทัพบก ให้มีสถานศึกษา
2. เพื่อให้บุตรข้าราชการในกองทัพบก ได้รับการศึกษาอบรมครบองค์ 4 แห่งการศึกษา ได้แก่ จริยศึกษา พลศึกษา พุทธิศึกษา และ หัตถศึกษา ที่อยู่ในมาตรฐานสูง เหมาะสมกับกาลสมัย

¹ กองทัพบก, ระเบียบว่าด้วยกิจการโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ พ.ศ. 2516, หน้า 3.

3. เพื่อให้บุตรข้าราชการกองทัพบก ซึ่งสำเร็จการศึกษา สามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ รวมทั้งสถาบันการศึกษาทางทหาร อาทิเช่น โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนพยาบาลทหาร และโรงเรียนช่างฝีมือทหาร ฯลฯ¹

การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการสวัสดิภาพข้าราชการกองทัพบก

คณะกรรมการอำนวยการสวัสดิภาพข้าราชการกองทัพบก	ประกอบด้วย
รองผู้บัญชาการทหารบก	เป็นประธาน
เจ้ากรมสรรพาวุธทหารบก	เป็นรองประธาน
เจ้ากรมกำลังพลทหารบก	เป็นกรรมการ
เจ้ากรมสวัสดิการทหารบก	เป็นกรรมการ
เจ้ากรมการขนส่งทหารบก	เป็นกรรมการ
เจ้ากรมการสื่อสารทหารบก	เป็นกรรมการ
หัวหน้านายทหารพระธรรมนูญ กรมสารบรรณทหารบก	เป็นกรรมการ
เจ้าหน้าที่ดำเนินการกิจการโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์	ได้แก่

1. ผู้บังคับบัญชาหน่วยที่จัดตั้งโรงเรียน
2. คณะกรรมการบริหารโรงเรียนนั้น ๆ

กรมสวัสดิการทหารบก มีหน้าที่กำกับดูแลโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ ตามนโยบายของ กองทัพบก และของคณะกรรมการอำนวยการสวัสดิภาพข้าราชการกองทัพบก

ผู้บังคับบัญชาหน่วยที่จัดตั้งโรงเรียน มีหน้าที่ดังนี้

1. ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ประจำโรงเรียน คำนระเบี่ยงวินัย และการปฏิบัติงาน รวมทั้งการพิจารณา การบรรจุ เลื่อน ลด ปลด และย้ายเจ้าหน้าที่ดังกล่าว
2. สอดส่องให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนของหน่วย เพื่อให้เจริญก้าวหน้า และมั่นคงยิ่งขึ้น

¹ กองทัพบก, ระเบียบว่าด้วยกิจการโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ พ.ศ. 2516,

3. จัดเจ้าหน้าที่ของหน่วย ให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนตามความจำเป็น
4. สอดส่องให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาแก่บุตรข้าราชการกองทัพบก ในหน่วย

ของคน

คณะกรรมการบริหาร โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ ประกอบด้วย

1. ผู้บังคับบัญชาหน่วยที่จัดตั้งโรงเรียน เป็น ประธาน
2. รองผู้บังคับบัญชาหน่วยที่จัดตั้งโรงเรียน เป็น รองประธาน
3. หัวหน้าหน่วยชั้นตรงที่จำเป็น เป็น กรรมการ
4. ผู้จัดการ เป็น กรรมการ
5. ครูใหญ่ เป็น กรรมการ
6. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน เป็น กรรมการ
7. เจ้าหน้าที่พัสดุ เป็น กรรมการ
8. เจ้าหน้าที่ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง เป็น กรรมการ และ
เลขานุการ

คณะกรรมการบริหาร โรงเรียน มีหน้าที่ดำเนินการและกำกับดูแลโรงเรียนตามนโยบายกองทัพบก และโครงการของคณะกรรมการอำนวยการสวัสดิภาพข้าราชการกองทัพบก และหน้าที่อื่น ๆ อีก ดังนี้

1. กำหนดโครงการ ดำเนินกิจการ โรงเรียน และอนุมัติงบประมาณประจำปี
2. กำหนดค่าบลที่ตั้ง และรูปแบบของโรงเรียน รวมทั้งประเภทโรงเรียน ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ และชั้นเรียน
3. กำกับดูแล และให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ประจำโรงเรียน
4. พิจารณาปรับปรุงส่งเสริมกิจการโรงเรียน และการศึกษาของบุตรข้าราชการกองทัพบก รวมทั้งการส่งเสริมสมรรถภาพของครู และวิธีการอบรมสั่งสอนให้ก้าวหน้า ทันสมัยอยู่เสมอ
5. พิจารณาจัดหาทุนเพิ่มเติม หรือเงินอื่น ๆ เพื่อขยายกิจการของโรงเรียน
6. พิจารณาในเรื่องการจัดซื้อและจ้าง เมื่อวงเงินเกินอำนาจที่มอบ ให้ผู้จัดการโรงเรียนดำเนินการได้โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ถ้าเห็นสมควรในการ

จัดซื้อหรือจ้าง โดยต้องกำหนดรายการ จำนวน วงเงิน และรูปแบบ หรือคุณลักษณะ เฉพาะของพัสดุนั้น ๆ

เจ้าหน้าที่ประจำโรงเรียน ไคแก ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่การเงิน ครูใหญ่ ครูประจำชั้นที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของโรงเรียน มีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตน

การจัดตั้งโรงเรียน ไคถ้อหลักดังนี้

1. เมื่อหน่วยใดเห็นว่าบุตรข้าราชการในหน่วยของตนไม่ได้รับความสะดวกในด้านการศึกษิตามสมควร และถ้าจัดตั้งโรงเรียนขึ้นแล้วจะมีนักเรียนบุตรข้าราชการกองทัพบก และบุตรประชาชนภายนอกตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าจะมีรายได้จากกิจการของโรงเรียนคุ้มค่าใช้จ่าย ก็ให้รายงานต่อกองทัพบก ผ่านกรมสวัสดิการทหารบก เพื่อพิจารณาพร้อมควยรายละเอียดประกอบ คือ

- 1.1 เหตุผลที่ขอจัดตั้ง
- 1.2 จำนวนนักเรียน ชั้นเรียน
- 1.3 สถานที่ เงิน อุปกรณ์
- 1.4 ความต้องการให้กองทัพบกสนับสนุน
- 1.5 การคมนาคมและสภาพการศึกษาของสถานที่ศึกษาในตำบลใกล้เคียงของหน่วย

เมื่อได้รับความเห็นชอบจากกองทัพบกแล้ว หน่วยจึงยื่นเรื่องราวขออนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี เมื่อได้รับอนุญาตแล้วหน่วยจึงจะจัดตั้งโรงเรียนได้ การทำเรื่องราวขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนดังกล่าว การแสดงเป็นเจ้าของตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ ผู้บังคับบัญชาหน่วยที่จัดตั้งโรงเรียนนั้นเป็นผู้ลงชื่อแทนกองทัพบก

เมื่อหน่วยใดได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนแล้ว ผู้บังคับบัญชาหน่วยที่จัดตั้งโรงเรียนเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ประจำโรงเรียน สำหรับการแต่งตั้งข้าราชการประจำให้ทำหน้าที่ผู้จัดการหรือทำงานช่วยเหลือโรงเรียนนั้น ให้มีเพียงเท่าที่จำเป็น และให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการส่วนหนึ่งของผู้นั้น¹

¹ กองทัพบก, ระเบียบว่าด้วยกิจการโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ พ.ศ. 2516, หน้า 6.

จากการพิจารณาจุมงหมายหลักในการจัดตั้งโรงเรียนกึ่งพิพกอุปถัมภ์ จะเห็นว่าเพื่อส่งเสริมบุตรข้าราชการในกึ่งพิพก ให้มีสถานที่ศึกษา และได้รับการศึกษาอบรมที่อยู่ในมาตรฐานที่เหมาะสม เป็นการบริการและบำรุงขวัญข้าราชการในกึ่งพิพกซึ่งอยู่ในค่ายหรือกรมกองทหาร ที่ไม่สะดวกที่จะส่งบุตรหลานไปศึกษาในโรงเรียนอื่นที่อยู่ห่างไกลได้ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงพบว่า ยังมีโรงเรียนกึ่งพิพกอุปถัมภ์หลายแห่งไม่ได้รับความนิยมนจากข้าราชการกึ่งพิพก คือปรากฏว่ามีข้าราชการกึ่งพิพกจำนวนไม่น้อยที่ส่งบุตรหลานไปเรียนโรงเรียนอื่นภายนอก แทนที่จะเรียนในโรงเรียนกึ่งพิพกอุปถัมภ์ตามจุมงหมายของหน่วยดังกล่าว และบางหน่วยเองถึงกับมีการจัดยานพาหนะรับส่งบุตรหลานข้าราชการกึ่งพิพกในกรมกองซึ่งไปเรียนโรงเรียนอื่นนอกหน่วย ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนกึ่งพิพกอุปถัมภ์ในหน่วยก็มีอยู่แล้ว อันนี้ผลเสียทำให้เกิดปัญหาความสับสนเปลืองค่าใช้จ่าย เวลา กำลังคน เจ้าหน้าที่ควบคุมรับส่งนักเรียนโดยใช่เหตุ การที่บุตรหลานข้าราชการกึ่งพิพกไปเรียนโรงเรียนอื่นนอกหน่วย ถ้าหากไปเรียนกับโรงเรียนรัฐบาลก็ไม่เป็นไร แต่เท่าที่เป็นอยู่มีจำนวนไม่น้อยที่ไปเรียนกับโรงเรียนราษฎร์ จึงได้ตั้งข้อสังเกตในกรณีนี้ว่า การจัดการศึกษาในโรงเรียนกึ่งพิพกอุปถัมภ์บางแห่งอาจมีส่วนบกพร่องอยู่บ้าง จนทำให้ไม่เกิดความนิยม เตือนใจ ใ่วางใจจากข้าราชการกึ่งพิพก ที่จะยอมส่งบุตรหลานของตนไปรับการศึกษา ข้อบกพร่องประการหนึ่งที่สำคัญคือ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของเด็กอยู่ในเกณฑ์ไม่สูง จึงเกิดปัญหาในการเข้าศึกษาต่อกับสถาบันการศึกษาอื่นเมื่อมีความจำเป็น เช่นโรงเรียนอื่นไม่ยอมรับนักเรียนที่ผ่านการศึกษามาจากโรงเรียนกึ่งพิพกอุปถัมภ์เข้าศึกษาต่อ โดยอ้างเรื่องความประพฤติส่วนรวมของเด็กในทางไม่ดี, หรือเกณฑ์การผ่านการสอบคัดเลือกมีน้อย เป็นต้น ซึ่งเท่าที่เห็นว่าจากสายตาของผู้ปกครองนักเรียนและผู้บริหารโรงเรียนโดยทั่วไป ยังมองเห็นว่าคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนที่โรงเรียนกึ่งพิพกอุปถัมภ์ป้อนออกสู่สังคมนั้น ยังไม่มีประสิทธิภาพสูงเหมือนจากที่อื่น ๆ ซึ่งในฐานะของผู้เกี่ยวข้องกึ่งกับโรงเรียนกึ่งพิพกอุปถัมภ์ น่าจะพิจารณาจากงานบริหารบุคคลากร เพราะงานทุกด้านในโรงเรียนต้องอาศัยคน และการเรียนการสอนจะได้ผลดีหรือด้อยลงขึ้นอยู่กับคน คือ ครูผู้สอน ว่ามีความรู้ความสามารถดีหรือไม่ แต่การจะได้ครูดีมีความรู้ความสามารถนั้น โรงเรียนจะต้องมีระบบบริหารบุคคลที่ดี ถ้าครูในโรงเรียนราษฎร์สังกัดกึ่งพิพกโดยคุณภาพ ไม่มีความมั่นใจในตัวเอง และไม่ศรัทธาในอาชีพอย่างแท้จริง และต้องรับภาระหน้าที่ในการสอนมากเกินไป จะก่อให้เกิดความห่างเหินกับนักเรียน

รายงานของคณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่า ความสนใจที่ครูมีต่อนักเรียนลดน้อยลง ไม่เพียงแต่คุณภาพ การเรียนการสอนจะลดน้อยถอยลงเท่านั้น ความเข้าใจระหว่างครูกับนักเรียนก็เสื่อมทรามลงอีกด้วย¹

ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูที่ทางโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์เผชิญอยู่และเป็นปัญหามากกว่า บุคลากรของโรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์มีบุคลากร 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ครูที่เป็นข้าราชการทหารบกมาช่วยสอน ประเภทที่ 2 ครูที่เป็นลูกจ้างประจำของกรมสวัสดิการทหารบก มีสิทธิและสวัสดิการคล้ายกับประเภทที่ 1 ส่วนประเภทที่ 3 ครูมีฐานะเป็นลูกจ้างของโรงเรียนเช่นเดียวกับครูโรงเรียนราษฎร์อื่น ๆ ครูประเภทนี้ความมั่นคงความก้าวหน้าในอาชีพสัปดาห์ที่ 1 และประเภทที่ 2 ไม่ได้ เพราะไม่มีสิ่งใดประกันว่าจะได้รับการบอกเลิกจ้างเมื่อใด แม้วางจะมีโอกาสได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี แต่ก็มีตำแหน่งครูที่มีเงินเดือนสูงจำกัด

การที่มีบุคลากรหลายประเภท ทำให้โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์มีปัญหาซับซ้อนแตกต่างไปจากโรงเรียนราษฎร์ธรรมดา ครูส่วนหนึ่งรวมทั้งผู้จัดการโรงเรียนต้องมีบทบาทสองอย่างในเวลาเดียวกัน คือมีทั้งบทบาทเป็นนายทหารและบทบาทเป็นครู ทำให้เกิดปัญหาขึ้นดังนี้

ประการที่ 1 เนื่องจากผู้จัดการมีบทบาททั้งเป็นนายทหาร และบทบาทเป็นผู้บังคับบัญชาครู บทบาทของอาชีพทั้งสองนี้จะมีสิ่งขัดกันอยู่ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งได้เต็มที่ ผู้จัดการจะใช้บทบาทนายทหารมาบริหารโรงเรียนก็ไม่ได้ เพราะครูของโรงเรียนส่วนหนึ่ง และนักเรียนไม่ใช่ทหาร จะให้วินัยและปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัดก็ไม่ได้ เพราะไม่ได้รับการฝึกอบรมมาเพื่อเป็นทหาร

ประการที่ 2 เกี่ยวกับสิทธิของครูทั้งสองฝ่ายไม่เท่าเทียมกัน ครูที่เป็นข้าราชการทหารและลูกจ้างประจำของหน่วยจะได้รับสิทธิต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ครูที่เป็นพลเรือนมีฐานะเป็นลูกจ้างของโรงเรียนจะไม่ได้รับสิทธิอย่างเดียวกันทั้งหมด ทำให้เกิดการเข้าใจผิดว่าผู้บริหารโรงเรียนลำเอียง ให้สิทธิเฉพาะครูที่เป็นข้าราชการทหารและลูกจ้างประจำของหน่วยทหารเท่านั้น อาจมีผลทำให้เกิดการแตกแยกกันได้ ซึ่งจะเป็นการทำลายขวัญของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน จึงเป็นการ

¹ ลีปพนธ์ เกตุทัต และคณะ, รายงานของคณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพฯ, บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 180.

ยากในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายโดยเกิดความพอใจทั้งสองฝ่ายได้ ซึ่งปัญหาที่กล่าวมาแล้ว เป็นเรื่องของปัจจัยทางค่านิยมที่เกี่ยวกับโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดผลขึ้นแก่องค์การใดทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งมีผลไปถึงคุณภาพของการเรียนการสอน อีกทั้งยังผลทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนราษฎรในสังกัดกองทัพบกตั้งกล่าว หางออกไปจากเป้าหมายที่กองทัพบกได้วางเอาไว้ทุกที ยิ่งความสูญเปล่าทางการศึกษาและเศรษฐกิจจะทวีขึ้นเป็นเงาตามตัว ผลเสียก็จะตกแก่ประเทศชาติด้วย ดังที่ ฮาร์บิสัน (HARBISON) สรุปว่า มาร์แชล (MARSHALL) ได้เน้นถึงความสำคัญของการศึกษาว่า เป็นการลงทุนของชาติและทุนที่มีค่าที่สุดในบรรดาทุนทั้งหลายคือ ทุนที่ลงในคน (INVESTED IN HUMAN BEING) ปัจจุบันนี้นักเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ก็ได้เอาใจใส่ในกระบวนการลงทุนและการพัฒนาคนอย่างกว้างขวาง และเห็นว่าการศึกษสำหรับพลเมืองเป็นการศึกษาเพื่อปรับปรุงชีวิตหรือการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนเสรีภาพ ความภาคภูมิใจ และค่าของคน ¹

ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทย เมื่อ 14 ตุลาคม 2516 มีสิ่งบางประการที่เกิดขึ้น ส่งผลทำให้ครูอาจารย์เกิดความท้อถอย ไม่มีความมั่นใจในฐานะและบทบาทของตน เป็นการท้อถอยกำลังใจและขวัญในการปฏิบัติงานของครุโดยทั่วไป

นอกจากนี้ครูยังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ครูต้องได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านค่าครองชีพที่สูงขึ้นทุกวัน อันเนื่องจากภาวะของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่เขยิบสูงขึ้น สถานการณ์ทางการเมืองที่ไม่อำนวยต่อการลงทุนของชนต่างชาติ ขวัญของประชาชนตกต่ำ โจรผู้ร้ายชุกชุม รายได้ของประชาชนไทยไม่เพียงพอแก่รายจ่าย คนทั่วไปต้องชวนชวายเป็นเรื่องหารายได้พิเศษมาจุนเจือครอบครัว จนทำให้การทำงานประจำนั้น เป็นไปอย่างขาดประสิทธิภาพ

อีกประการหนึ่ง ความมั่นคงของการทำงานในโรงเรียนราษฎรสังกัดกองทัพบกยังเหลืออมล้าก้นอยู่ ซึ่งเห็นได้ว่า ถ้าได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำก็จะมี ความมั่นคงในการทำงานสูงกว่าลูกจ้างของโรงเรียน ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวแล้วย่อมจะส่งผลสะท้อนไปถึงการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนราษฎร สังกัดกองทัพบก ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของบุคลากรของข้าราชการ

¹ Federic Harbison, "Human Resources and Development," Economic and Social Aspects of Educational Planning (Paris : UNESCO, 1964), p. 60.

เจ้าหน้าที่คนงานของกองทัพบก ตลอดจนของประชาชน ที่นำเอาบุตรหลานของตนมาเข้ารับการศึกษาควย

ดังนั้น จึงเป็นการจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องหาวิธีการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปฏิบัติคือ บุคลากร เพื่อให้ครูมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสมตามความมุ่งหมายของการจัดตั้ง โรงเรียนราษฎร์ สังกัดกองทัพบก ซึ่งวิธีการที่สำคัญและได้ผลดีมากที่สุดวิธีหนึ่งก็คือ การรู้จักบำรุงขวัญของ ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนและแต่ละกลุ่มให้อยู่ในสภาพที่มีขวัญในการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจในการที่จะได้ศึกษาสภาพขวัญในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนราษฎร์ สังกัดกองทัพบก เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพและนำไปสู่การบำรุงและ เสริมสร้างให้ขวัญในการปฏิบัติงานของครูสูงขึ้น อันจะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนราษฎร์ในสังกัดกองทัพบก มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนราษฎร์สังกัดกองทัพบก ซึ่งปฏิบัติหน้าที่บริหารและสอน กับครูที่ทำหน้าที่สอนแต่เพียงอย่างเดียว
2. เพื่อเปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนราษฎร์สังกัดกองทัพบก ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
3. เพื่อตรวจสอบสภาพขวัญในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนราษฎร์สังกัดกองทัพบก ทั้งหมด

3. สมมติฐานของการวิจัย

- 3.1 ขวัญในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนราษฎร์สังกัดกองทัพบก ทั้งที่ทำหน้าที่บริหารและสอน กับครูที่ทำหน้าที่สอนแต่เพียงอย่างเดียว ไม่มีความแตกต่างกัน
- 3.2 ขวัญในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนราษฎร์สังกัดกองทัพบก ทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค ไม่มีความแตกต่างกัน
- 3.3 ขวัญในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนราษฎร์สังกัดกองทัพบก อยู่ในระดับต่ำ

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยสุ่มจากประชากร เฉพาะที่เป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนราษฎร์สังกัดกองทัพมก ปีการศึกษา 2519 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

- 1.1 กลุ่มครูที่ทำหน้าที่บริหารและสอน
- 1.2 กลุ่มครูที่ทำหน้าที่สอนแต่เพียงอย่างเดียว

2. การวิจัยนี้ จะไม่พิจารณาถึงความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ วุฒิ อายุราชการ ของครู /

5. นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

คำต่าง ๆ ที่มีความหมายเฉพาะในการวิจัยครั้งนี้

โรงเรียนกองทัพมกอุปถัมภ์ หมายถึง โรงเรียนที่หน่วยต่าง ๆ ของกองทัพมกจัดตั้งขึ้น โดยหน่วยที่จัดตั้งขอเข้าอยู่ในความควบคุมและอุปถัมภ์ของกองทัพมก และดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ โรงเรียนราษฎร์ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาของบุตรหลานข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และคนงาน สังกัดกองทัพมก ตลอดจนบุตรหลานของประชาชน ในระแวกใกล้เคียงที่ตั้งหน่วยทหารบก

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหาร โรงเรียนกองทัพมกอุปถัมภ์ และปฏิบัติงานมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี แยกเป็น

1. ผู้จัดการ
2. ครูใหญ่
3. ผู้ช่วยครูใหญ่

ครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่โดยตรงในการสอน และทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ผู้บังคับบัญชา หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอน แต่มีหน้าที่หนักไปในทางค้ำบริหาร ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ครูหัวหน้าสายวิชา

ขวัญในการปฏิบัติงาน ✓ หมายถึง ทศนคติที่เกิดจากภาวะทางอารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจ หรือน้ำใจของแต่ละบุคคล และกลุ่มบุคคลที่มีต่อความต้องการ วัตถุประสงค์ ประสงค์ และความสัมพันธ์ร่วมมือในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย แสดงออกให้ประจักษ์โดยทางพฤติกรรม ด้วยการมีปฏิกริยาต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน

6. ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

✓ 1. ผลจากการวิจัยนี้ จะช่วยให้ทราบสภาพขวัญในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนราษฎร์ สังกัดกองทัพบก

2. ผลจากการวิจัยช่วยให้ทราบถึงความแตกต่างของสภาพขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างครูที่ทำหน้าที่สอน กับครูที่ทำหน้าที่ในตำแหน่งบริหารและสอน

✓ 3. ผลการวิจัยนี้ จะช่วยให้ทราบถึงสภาพขวัญในการปฏิบัติงานของครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนราษฎร์ สังกัดกองทัพบก ในส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค

4. ผลของการวิจัยนี้ จะยังประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนราษฎร์ สังกัดกองทัพบก

✓ 5. ผลของการวิจัยนี้ จะช่วยให้ผู้บริหารรักษาสภาพของผู้ปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับสูง เพื่อที่จะส่งผลไปถึงประสิทธิผลของงานตามวัตถุประสงค์

นอกจากนั้น ผลของการวิจัยนี้จะมีประโยชน์ในด้านวิชาการสำหรับผู้สนใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกเหนือกระทรวงศึกษาธิการ และโดยเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติราชการในกองทัพบกที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของบุคลากรในกองทัพบก อาทิเช่น ข้าราชการของกองทัพบก พนักงานของกองทัพบก ตลอดจนครอบครัวของข้าราชการ ฯลฯ

7. วิธีดำเนินการวิจัย

จะดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้ คือ

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร

1.1 สุ่มโรงเรียนราษฎร์ในสังกัดกองทัพบก โดยใช้วิธีการสุ่มเป็นภาค (Stratified Random) ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดส่วนกลางและในสังกัดส่วนภูมิภาค

ทุกภาคภูมิศาสตร์ คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง ถือเอาจำนวนภาคละ 50 เปอร์เซ็นต์ จากในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมเป็นโรงเรียนทั้งสิ้น 13 โรงเรียน

✓ 1.2 โรงเรียนราษฎรในสังกัดกองทัพบก แต่ละโรงเรียนจะมีครูที่ทำหน้าที่บริหารและสอน คือ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ครูหัวหน้าสายวิชา และครูที่ทำหน้าที่สอนแต่เพียงอย่างเดียว (ซึ่งไม่ได้ทำหน้าที่บริหาร)

การเลือกประชากร ก็คัดเลือกจากครูที่ทำหน้าที่บริหารและสอนจากโรงเรียนที่ได้สุ่มไว้แล้ว ตามข้อ 1 โรงเรียนละ ร้อยละ 100 จึงมีจำนวน 32 คน จากครูที่ทำหน้าที่สอนเพียงอย่างเดียว จำนวนโรงเรียนละ ร้อยละ 50 จึงมีจำนวน 205 คน

ดังนั้น ตัวอย่างประชากรที่ใช้จาก 13 โรงเรียน จึงมีจำนวน 237 คน

2. ✓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม หรือ แบบสำรวจ (Questionnaire) ที่ได้สร้างขึ้นเพื่อการวิจัยครั้งนี้โดยเฉพาะ โดยอาศัยทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขวัญในการปฏิบัติงานเป็นหลัก

3. การทดลองใช้แบบสอบถาม

002942

3.1 นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น ไปทำการทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหาร และครู ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย เพื่อทดสอบดูว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นใช้ได้อหรือไม่เพียงใด

3.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Lee J. Gronbach

✓ 3.3 คัดเลือกแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นสูง รวบรวมพิมพ์เป็นเล่ม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปเก็บข้อมูลจากโรงเรียนราษฎรในสังกัดกองทัพบกที่สุ่มได้ โดยใช้บริการของไปรษณีย์

✓ 5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้หลักการทางสถิติ ดังนี้

5.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Means)

5.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

5.3 Two-way Analysis of Variance

✓ 6. ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

เสนอข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

6.1 ความเป็นมาของปัญหา

6.2 เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

6.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

6.5 สรุปผลของการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ

คุรุศาสตร์วิทยาทรรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย